

ת"ד 11025/11/17 - מדינת ישראל נגד נועה זכאי

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

ת"ד 11025-11-17 מדינת ישראל נ' זכאי
לפני כבוד השופט דן סעדון

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

נועה זכאי

ע"י ב"כ עו"ד ל. אורון

הנאשמים

הכרעת דין

הנאשמת זכאית מחמת הספק.

רקע

1. נגד הנאשמת הוגש כתב אישום המייחס לה עבירות של נהיגה בחוסר זהירות, סטייה מנתיב והתנהגות הגורמת נזק. מכתב האישום עולה כי הנאשמת נהגה רכב פרטי ביום 14.10.16 שעה 23.45 לערך ברחוב כצנלסון גבעתיים סמוך לבית מס' 58. אותה עת רכב המעורב יליד 1950 (להלן - **המעורב**) אופנוע משמאל לנאשמת ובכיוון נסיעתה. הנאשמת סטתה שמאלה מבלי להבחין במעורב, פגעה באופנוע מאחור וגרמה לתאונה שתוצאתה חבלה של ממש למעורב. הנאשמת הודתה כי נהגה בזמן ובמקום האמורים וכן בכיווני הנסיעה. היא כפרה באחריותה לתאונה ולחבלות שנבעו ממנה.

3. במסגרת פרשת התביעה העידו המעורב, רפ"ק צביקה מוזס (להלן - **רמ"ח**), מר מזרחי שמאי רכב מטעם הנפגע (להלן - **השמאי**), סייר תנועה שהגיע לזירת התאונה (להלן - **השוטר**) והבוחן מר ירון אמסלם (להלן - **הבוחן**).

(א) המעורב - המעורב ציין כי עמד ראשון ברמזור אדום לצורך פנייה שמאלה. עם התחלף האור ברמזור לירוק הוא החל לפנות שמאלה ובהיותו על מעבר חצייה חש חבטה בימין האופנוע. הוא נפל מן האופנוע ונחבל. לגרסתו, התאונה אירעה לאחר שרכב הנאשמת פגע בו, אם כי הוא אינו יודע אם התאונה נגרמה עקב כך שהאט מהירות נסיעתו או עקב

כך שהנאשמת האיצה את מהירות נסיעתה. לדבריו "כל הפגיעה ביני לבין האוטו זה באגזוז", יתר הנזקים לאופנוע נגרמו מפילתו לארץ.

(ב) רמ"ח - התיק הועבר לטיפולו של הבוחן. הבוחן לא יצא מיד לזירת התאונה לאסוף ראיות אלא טיפל בתאונה כתיק "הצמדה". לאחר שהבוחן בחן את סל הראיות שבידו, הוא הגיע למסקנה כי אינו יכול לקבוע כי הנאשמת אחראית לתאונה. הוא המליץ על סגירת התיק. רמ"ח הצטרף להמלצה. המעורב הגיש ערר על ההחלטה לסגור את התיק. רמ"ח בחן את הערר, הורה לבוחן לבצע השלמת חקירה - אשר על פי עדות רמ"ח "לא פורטה בחומר הראיות" (ע' 17 ש' 8-9) - שבעקבותיה נפתח התיק מחדש והועבר לתביעה עם המלצה - שגם אליה צירף רמ"ח את קולו - להעמיד לדין את הנאשמת. רמ"ח העיד כי בין ההחלטה להורות על סגירת התיק לבין ההחלטה להורות על פתיחתו לא נוספו ראיות נוספות לסל הראיות. הוא הוסיף כי ביסס את החלטתו להמליץ על העמדתה לדין של הנאשמת בין על היתר על מה שתואר על ידו כתשובה ספונטנית של הנאשמת לשוטר במסגרת "תשאול" שנערך לנאשמת בזירת התאונה. ע"פ תשובת הנאשמת "בתשאול" היא לא הספיקה לבלום בזמן את רכבה ופגעה באופנוע. ללא גרסה זו, אישר רמ"ח, "[זה] היה עושה לנו את החיים יותר קשים".

(ג) הבוחן- הבוחן חקר את התיק כתיק הצמדה והמליץ על סגירתו. הבוחן לא ערך התאמת נזקים בין כלי הרכב ועל כן הסתפק באמירה כי קיימת "סבירות" כי מקור הצבע האדום על אגזוז אופנוע המעורב הוא ברכב הנאשמת. על פי עדות הבוחן, רמ"ח עיין בחומר החקירה ומסר כי המגע בין פגוש רכב הנאשמת לאגזוז האופנוע היה יכול להתרחש רק כשהאופנוע בעמידה; מידע המחזק לכאורה את גרסת המעורב לאופן קרות התאונה. בניגוד לרמ"ח שציין כי לסל הראיות לא נוספו ראיות נוספות, הבוחן לא שלל אפשרות כי נוספו ראיות נוספות אך ציין כי ראיות אלה אינן רלוונטיות לקביעת האחריות לתאונה.

(ד) השוטר - השוטר ערך דוח פעולה (ת/7) לאחר ביקור בזירה סמוך לאחר התאונה. הוא תשאל את המעורבים בתאונה והזיז את כלי הרכב. על פי עדותו הוא קיבל את פרטי דוח הפעולה בזירה אך את דוח הפעולה עצמו ערך בסיום האירוע בעת שנסע מהמקום. אשר למועד סיום האירוע: הוצג לשוטר כי על פי ת/7 האירוע החל בשעה 00.40 והסתיים בשעה 00.42. השוטר הסכים כי לא סביר שהטיפול האירוע ארך 2 דקות בלבד.

(ה) השמאי - השמאי ערך חוות דעת מטעם המעורב בנוגע לנזקים באופנוע בעקבות התאונה. בעדותו ציין כי הנזקים באופנוע נובעים מתאונה אך לא היה יכול להבהיר על פי נזקים אלה את אופן התרחשות התאונה ("איך את מציעה שיקרה נזק? רק מתאונה. את יכולה להגדיר תאונה איך שאת רוצה, אבל זה תאונה" ע' 22 ש' 10-11).

4. הנאשמת העידה בפרשת ההגנה. לדבריה היא נסעה מאחורי אופנוע המעורב עד שזה נפל מבלי שהיה מגע בין

רכבה לאופנוע. הנאשמת הכחישה כי טענה בפני השוטר בזירה כי היא פגעה באופנוע המעורב.

דין והכרעה

5. מצאתי לזכות את הנאשמת מן הטעמים הבאים: (1) מדובר בתיק שבבסיסו ניצבת מול גרסת המעורב גרסתה של הנאשמת. על פי הערכת העדויות לא ניתן לקבוע **במידת ההוכחה הנדרשת** כי הנאשמת גרמה לתאונה; (2) בחקירת המשטרה נפלו מחדלים שפגעו ביכולת הנאשמת להוכיח את גרסתה ובזכותה להליך הוגן. מחדלים אלה פגעו גם בהתאמה גם ביכולת התביעה להוכיח את הגרסה העולה מכתב האישום. (3) **במבט לאחור**, לא הוצג טעם המצדיק את שינוי ההחלטה בדבר סגירת התיק. כפי שאראה הטעמים שהוצגו לפתיחתו המחודשת של התיק אינם יכולים לעמוד.

גרסה מול גרסה

6. המעורב והנאשמת העידו בבית המשפט בנוגע למהלך התאונה. זולתם לא היו עדי ראיה נוספים שהעידו. עדויות המעורב והנאשמת היו, להתרשמותי, קולחות עקביות והותירו, ככלל, רושם חיובי. גרסאות המעורב והנאשמת לא נסתרו בחקירה נגדית. נמצא כי על פי הערכת עדויות אלה **בלבד** לא ניתן לקבוע כי המאשימה הוכיחה את אשמתה של הנאשמת כאמור בכתב האישום במידת ההוכחה הנדרשת בפלילים.

מחדלי חקירה

8. הליך חקירת התאונה לווה במחדלים שפגעו ביכולתה של הנאשמת להוכיח את טענותיה ובזכותה להליך הוגן (ע"פ 5386/05 **אלחורטי נ' מדינת ישראל**, פס' ז' לפסק הדין (18.5.06)). מחדלים אלה מעלים חשש שמא יש בהם כדי לקפח את הגנתה של הנאשמת. כך, טענה הנאשמת בעדותה כי המעורב נפל מבלי שהיה מגע קודם בין כלי הרכב. על מנת לאשש (או להפריך) גרסה זו הייתה המשטרה חייבת לבצע התאמה בין הנזקים על האופנוע (באגוז) לבין הנזקים שמצופה היה למצוא ברכב הנאשמת (אם היו כאלה) בעקבות התאונה. כך, הייתה המשטרה יכולה להשוות בין מצבו של רכב הנאשמת לאחר התאונה למצבו בעת שנמסר לידי הנאשמת (נ/1) ולהסיק מסקנות מן ההשוואה. משלא הוכח כי נגרם נזק לרכב הנאשמת- שלדברי רמ"ח ניתן היה לצפות לו בסוג זה של תאונה - ומשלא הוכח באמצעות התאמת נזקים כי מקור הצבע האדום באגוז האופנוע הוא ברכב הנאשמת אין בקיומו של צבע אדום על אגוז האופנוע כשלעצמו כדי להוכיח במידה הנדרשת כי מקור הצבע ברכב הנאשמת. גם הבוחן ציין כי בנסיבות קיימת רק "סבירות" - ולא סבירות גבוהה, למשל - לאפשרות שהצבע על אגוז האופנוע מלמד על פגיעת רכב הנאשמת בו.

במקרה זה עוצמתם של מחדלי החקירה היא גבוהה. דווקא משום שמדובר בתיק המבוסס בעיקרו על "גרסה

מול גרסה" קיימת חשיבות רבה לכך שהמשטרה תפעל להשיג ראיות, שלכאורה היו בהישג ידה, אשר יוכלו לספק עוגן חיצוני לעדות עליה מושתת האישום. בעניין זה נקבע כי "**..אין מניעה כי בית המשפט יכריע משפט פלילי על יסוד העדפת עדות אחת על פני אחרת וזהו מנהג של יום ביומו. ואולם, בית המשפט אינו בוחן כליות ולב והשתתת הרשעה על יסוד ממצאי מהימנות, מעוררת את החשש שמא יורשעו בדין חפים מפשע. משכך, לטעמי מוטלת החובה על רשויות החקירה להעמיד את כל המשאבים הדרושים על מנת לאתר ראיות פיסיקות ואחרות שהן ראיות אובייקטיביות שיהיה בהן כדי לספק עוגן חיצוני לעדות. אני מודע לכך שמשטרת ישראל מוגבלת במשאבים אך אין בכך כדי להצדיק הימנעות מביצוע פעולות חקירה בסיסיות שלא ניתן להשלים עם אי ביצוען**". (ע"פ 3090/11 ענתבאווי נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (18.10.2012)). אני סבור אפוא כי הקשיים בהם נתקלה הנאשמת להוכיח גרסתה בהליך זה עקב מחדלי החקירה מצדיקים כלשעצמם זיכוי הנאשמת בדין ולו מטעם זה בלבד.

דוגמה נוספת לפגיעה בזכותה של הנאשמת להליך הוגן, מעבר למחדלי החקירה שמניתי לעיל, ניתן למצוא בעדויות רמ"ח והבוחן בנוגע לקיומה של השלמת חקירה אשר "**לא פורטה בחומר הראיות**" (עדות רמ"ח, פרוט' ע' 17 ש' 8-9). מעדות הבוחן מדובר לכאורה במידע שמסר לו רמ"ח ולפיו לא ניתן היה לפגוע באגוז האופנוע אלא כאשר האופנוע סטטי. מידע זה עשוי היה לכאורה לתמוך במידה מסוימת בגרסת המעורב לתאונה (אם וככל שהיה מתברר ומוכח כי מקור הצבע האדום על אגוז האופנוע הוא ברכב הנאשמת). לטעמי לא יכול להיות ספק, כי משעה שמידע זה התווסף לסל הראיות שעל בסיסו הגיע רמ"ח למסקנה כי ראוי להמליץ על העמדת הנאשמת לדין הרי שהיה מקום לעגן מידע זה בחוות דעת ולאפשר להגנה לעיין בה ולנסות להתמודד עמה. הותרת מידע מהותי להגנת הנאשמת ללא עיגון בכתב פגעה בזכותה של הנאשמת להליך הוגן.

אי הוכחת שינוי המצדיק פתיחת התיק

9. נקודת המוצא בתיק החקירה - טרם העברתו לתביעה עם המלצה להגשת כתב אישום - הייתה כי אין די ראיות להוכיח את אחריות הנאשמת לתאונה. בעקבות "השלמת חקירה" אשר ממצאיה לא עוגנו בכתב, שונתה ההמלצה להעמיד את הנאשמת לדין. להלן אראה כי בראיה לאחר נקודת המוצא לדיון (סגירת התיק) הייתה צריכה להיות גם נקודת הסיום שכן הטעמים בבסיס פתיחת התיק והגשת המלצה להעמדה לדין אינם יכולים לעמוד.

במהלך המשפט הוצגו שני טעמים עיקריים לשינוי ההמלצה מסגירת התיק לפתיחתו והעמדת הנאשמת לדין בעבירה של נהיגה בחוסר זהירות. **הטעם האחד** היה המידע שהעביר רמ"ח לבוחן בנוגע ליכולת לפגוע באגוז האופנוע

רק במצב סטטי, מידע שהוצג בעדות רמ"ח כהשלמת אשר "לא פורטה בחומר הראיות". לעיל הראיתי כי השלמת חקירה הכרוכה במסירת מידע מהותי המשפיע על מערך שיקוליו המקצועיים של הבוחן בנוגע לגורלו של התיק והיכולת להוכיח את האישום נכד הנאשמת הייתה מחויבת לקבל ביטוי בכתב ולהיות מוצגת בחומר החקירה על מנת לאפשר לנאשמת לנסות להתמודד עם מידע זה. הימנעות מעיון בכתב של מידע מהותי זה פגעה ללא ספק בזכותה של הנאשמת להליך הוגן. **הטעם השני** שהוצג היה הגרסה שנטען שהנאשמת מסרה לשוטר בזירה במסגרת דוח הפעולה (ת/7) לפיו פגעה באופנוע משום שלא הספיקה לבלום. לטעמי, האמרה הכלולה בת/7 איננה קבילה שכן הושגה תוך פגיעה בזכותה של הנאשמת להליך הוגן. מעבר לכך, גם אילו הייתה האמרה קבילה כראיה במשפט הרי שהיא כוללת מספר חלופות אפשריות, לרבות חלופה התומכת בגרסת הנאשמת בהליך זה וכזו התומכת בגרסת המאשימה (להלן- "**החלופה המפלילה**"). הבחירה של חוקרי המשטרה בחלופה המפלילה תוך זניחה ללא נימוק ראוי של יתר חלופות העובדה שהוצגו בת/7 היא מהלך תמוה שספק אם ניתן להצדיקו.

רמ"ח העיד כי השתית את ההמלצה לפתוח את התיק ולהגיש כתב אישום נגד הנאשמת על גרסה שמסרה הנאשמת לשוטר בזירת התאונה ממנה עולה לכאורה כי התאונה אירעה עקב כך שהמעורב בלם והנאשמת לא הספיקה לבלום ולכן התנגשה באופנוע ("**כמו כן מסרה שלא הבחינה בו וכי הכל קרה מהר וכי לא שמה לב לרוכב האופנוע שלפניה ולדבריה האופנוע בלם מהר מדי והיא לא הספיקה לבלום ולכן פגעה באופנוע**" - ת/7) (להלן- "**החלופה המפלילה**"). כעולה מן הראיות, השוטר הגיע לזירת התאונה וגבה את האמרה מן הנאשמת מבלי להזהירה תחילה כי עומדת לה זכות לא לפצות פה במענה לשאלותיו וכי יש לה זכות להיוועץ בעו"ד. עריכת "תשאול" לחשוד בזירת התאונה מבלי להעמידו תחילה על זכויותיו פוגע בהגינות החקירה באופן המביא לפסילת האמרה שנגבתה בזירה. כך נקבע: "**אם הייתה המערערת פותחת ואומרת לשוטרים באופן חופשי כפי שביט משפט קמא הבין זאת, והייתה מודה במעשיה יכול והמצב היה שונה; אבל כאשר גרסאותיה של המערערת בפני שני השוטרים נרשמו מפיה לאחר חקירה בשטח - עסקינן בפירוש בפגיעה בזכויותיה של המערערת..**" ומכאן המסקנה לפיה "**לא אוכל להסכים עם עמדתו של בית המשפט, שהודעות שנרשמו על ידי השוטרים הינן ראיות קבילות**" (עפ"ת (ת"א) 37478-05-15 **אלה בוגוסלבסקי נ' מדינת ישראל** (28.5.15) נמצא כי האמרה המצויה בת/7 והמיוחסת לנאשמת אינה קבילה שכן היא נגבתה תוך הפרת זכותה של הנאשמת להליך הוגן.

מעבר לכך שאמרת הנאשמת בת/7 אינה קבילה הרי שעיון בה מעלה כי היא עשויה להתפרש כתיאור עובדתי אחד של מהלך תאונה או כהצגת שלוש חלופות עובדה שונות לקרות התאונה. ככל שמדובר בתיאור עובדתי אחד של מהלך תאונה היה מקום מצד המאשימה להבהיר כיצד משתלבים זה בזה חלקי התיאור. כך, למשל, היה מקום להבהיר

כיצד משתלבת טענת הנאשמת כי האופנוע נפל והיא עצרה עם הטענה כי לא הספיקה לבלום ופגעה באופנוע. הבהרה כזו לא ניתנה. כותב השוטר: **"בשלב זה שאלתי את הנהגת ברכב הפוגע נועה זכאי... מה קרה. הנ"ל מסרה שפנתה שמאלה בצומת כשהתחלף הרמזור לירוק בכתובת הנ"ל ופתאום הבחינה באופנוע שלפניה נופל ומיד נעצרה. כמו כן מסרה שלא הבחינה בו וכי הכול קרה מהר וכי לא שמה לב לרוכב האופנוע שלפניה ולדבריה האופנוע בלם מהר מדי והיא לא הספיקה לבלום ולכן פגעה באופנוע"**. פירוק אמרה זו לחלופות מלמד כי קיימות לכל הפחות שלוש חלופות עובדתיות שונות המתארות את מהלך התאונה. **החלופה הראשונה** - הנאשמת נסעה לפני אופנוע הנאשם והבחינה בו נופל, ללא קשר אליה. היא מיד נעצרה (**"ופתאום הבחינה באופנוע שלפניה נופל ומיד נעצרה"**). זוהי גרסתה של הנאשמת **בהליך זה. החלופה השנייה** - הנאשמת לא הבחינה במועד ברוכב האופנוע, לא הספיקה לבלום בזמן ופגעה באופנוע (**"וכי לא שמה לב לרוכב האופנוע שלפניה ולדבריה האופנוע בלם מהר מדי והיא לא הספיקה לבלום ולכן פגעה באופנוע"**) (להלן - **החלופה המפלילה**). זוהי גרסת התביעה בהליך. **החלופה השלישית** - המעורב נפל לפני שהיה מגע בין כלי הרכב אך הנאשמת לא הספיקה לבלום בזמן ופגעה באופנוע לאחר שנפל. והנה, בעוד שהחלופה הראשונה מתארת את גרסת הנאשמת בהליך, מתארת החלופה השנייה את גרסת התביעה (החלופה המפלילה). התייחסות לאמרה ככוללת שלוש חלופות ללא הבהרה מי ביניהן מתארת במדויק את מהלך התאונה פוגמת ביכולת להסתמך על האמרה או חלק ממנה לצורך הרשעת הנאשמת בעבירות המיוחסות לה. יתרה מכך, לנאשמת ניתנה במסגרת הודעתה באזהרה הזדמנות להבהיר עמדתה ביחס לחלופות האמורות שכן הוטח בה כי מסרה לשוטר בת/7 את החלופה המפלילה. הנאשמת ציינה כי אינה זוכרת אם אמרה **למעורב "סליחה עצרתי מאוחר מדי"** אך **הכחישה** כי אמרה **לשוטר** שפגעה באופנוע המעורב (ת/9 ש' 37-38 וש' 64-66). במצב דברים זה ומשעה שבת/7 כלולה חלופה עובדתית העשויה לתמוך בגרסת הנאשמת ובשעה שהנאשמת הבהירה כי אין לייחס לה את אמירת החלופה המפלילה, הבחירה הלא מנומקת בחלופה המפלילה תוך זניחת יתר החלופות, לרבות חלופה התומכת בגרסת הנאשמת מהווה מהלך תמוה שקשה להצדיקו.

לאור האמור נראה כי בראיה לאחר נקודת המוצא לדיון בתיק זה (סגירת התיק) הייתה צריכה להיות גם נקודת הסיום שלו.

10. לאור כל האמור מצאתי לזכות את הנאשמת מן המיוחס לה וזאת מחמת הספק.

ניתנה היום, 10 10 יולי 2018, במעמד ב"כ הצדדים ובהיעדר הנאשמת.

